

Sarajevo, 29.08.2022. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
22.08.2022. – 26.08.2022.

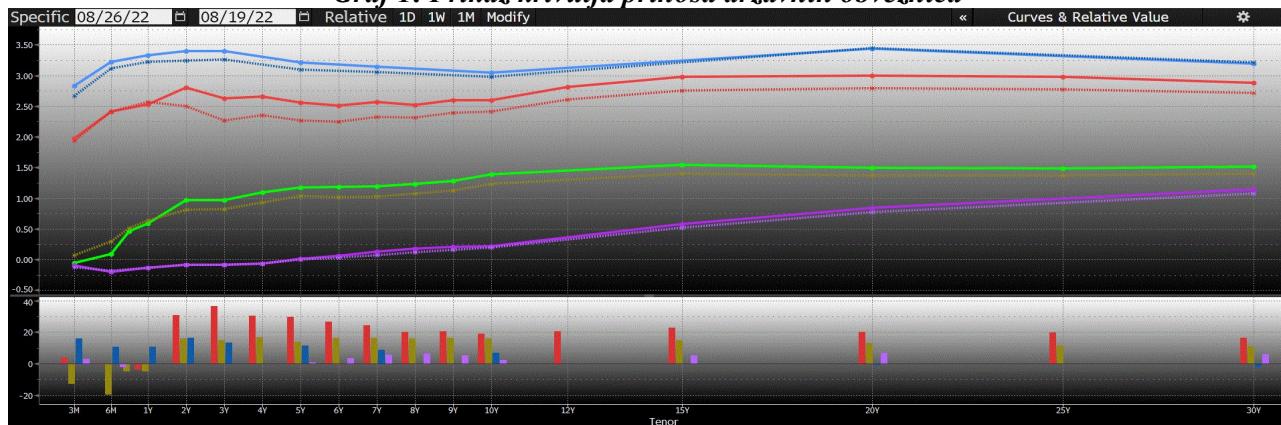
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan	
	19.8.22	- 26.8.22	19.8.22	- 26.8.22	19.8.22	- 26.8.22	19.8.22	- 26.8.22
2 godine	0,82	- 0,99 ↗	3,23	- 3,40 ↗	2,53	- 2,82 ↗	-0,08	- -0,08 ➔
5 godina	1,04	- 1,18 ↗	3,09	- 3,21 ↗	2,28	- 2,57 ↗	0,01	- 0,02 ➗
10 godina	1,23	- 1,39 ↗	2,97	- 3,04 ↗	2,41	- 2,60 ↗	0,20	- 0,22 ➗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi	
	19.8.22	- 26.8.22
3 mjeseca	0,106	- -0,010 ↘
6 mjeseci	0,291	- 0,093 ↘
1 godina	0,651	- 0,631 ↘

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dne 26.08.2022. godine (pune linije) i 19.08.2022. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi državnih obveznica su zabilježili priličan rast tijekom proteklog tjedna. Najveće su promjene zabilježene u petak nakon govora predsjednika Feda kojim je uglavnom potvrđeno da će se trend povećanja kamatnih stopa nastaviti. Istog je dana Reuters objavio (bez navođenja izvora) da neki od zvaničnika ECB žele da raspravljuju o mogućem povećanju kamatnih stopa u iznosu od 75 baznih bodova na dolazećoj sjednici u rujnu, pa je na kraju tjedna najveći pritisak bio na prinose obveznica na prednjem dijelu krive prinosa. Navedeno je utjecalo na to da tržišni sudionici sada mogućnost povećanja kamatnih stopa za 75 baznih bodova povećaju na 50%. U usporedbi sa prethodnim tjednom, prinosi njemačkih obveznica su povećani između 14 i 16 baznih bodova. Tjedni rast prinosa od 17 do 20 baznih bodova zabilježen je kod italijanskih obveznica. Prema objavljenom zapisniku sa posljednje sjednice ECB iz srpnja dio zvaničnika je bio za povećanje kamatnih stopa za 25 baznih bodova, a drugi dio za 50 baznih bodova (koliko je na kraju i odlučeno). Članovi UV su bili jednoglasni o pitanju uvođenja nove alatke kako bi se izbjegle pretjerane reakcije tržišta dok troškovi zaduživanja rastu.

Član IV ECB Panetta je izjavio da zvaničnici ECB prilikom planiranja narednih koraka monetarne politike moraju uzeti u obzir rizik ekonomske kontraktacije u eurozoni i njenog utjecaja na cijene. Dodao je

da bi suočavanje sa značajnim padom ekonomske aktivnosti ili čak sa recesijom moglo da ublaži inflatorne pritiske, time smanjujući potrebu za akciju ECB. Predsjednica ECB Lagarde je izjavila da zna da će se inflacija vratiti na razinu blizu 2%, ali ne i kada, odnosno tijekom kojeg razdoblja, kao i kakav će da bude njen utjecaj. O istom pitanju Lagarde je dodala da se ECB više ne može isključivo oslanjati na projekcije koje proizilaze iz vlastitih modela, kako su se ove projekcije često morale revidirati naviše tijekom proteklih dvije godine. Lagarde smatra da postoje stvari koje modeli (ekonomski) ne mogu da „uhvate“, jer se ponekad dogodi neočekivano, pa je zbog toga bitno da se posveti pažnja i tradicionalnim pokazateljima. Krajem tjedna je član UV ECB Knot izjavio da favorizira veća povećanja kamatnih stopa s ciljem ublažavanja inflacije, te da je problem inflacije u Europi trenutno toliko velik da smatra da je njihova obveza (ECB) da povećavaju kamatne stope svakih 6 tjedana do momenta dok se inflacija ne stabilizira.

U majesčnom izvješću Deutsche Bundesbank je objavljeno da bi nastavak slabije kupovne moći radnika zajedno sa „uskim“ tržistem rada Njemačke mogao da rezultira rastućim pritiscima na plaće radnika u usporedbi sa II tromjesečjem. Očekuje se da bi inflacija mogla da dostigne 10% na jesen nakon što isteknu subvencije Vlade. U ovom se izvješću također navodi da bi nastavak normalizacije kamatnih stopa ECB bilo odgovarajuće rješenje uzimajući u obzir da su inflatori rizici „okrenuti ka gore“.

Već na početku tjedna cijene prirodnog plina u Europi su nastavile da bilježe rast nakon vijesti da će jedan od ključnih plinovoda Sjevernog toka biti isključen na 3 dana zbog održavanja na kraju ovog mjeseca, a što je još jednom utjecalo na povećanu zabrinutost da se nakon servisiranja protok kroz plinovod neće vratiti u skladu sa planom.

Tablica 3: Kretanje ekonomskega pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.)	KOLOVOZ	49,0	49,2
2.	PMI indeks prerađivačkog sektora – EZ (prelim.)	KOLOVOZ	49,0	49,7
3.	PMI indeks uslužnog sektora – EZ (prelim.)	KOLOVOZ	50,5	50,2
4.	GDP – Njemačka (tromjesečno) final.	II tromjesečje	0,0%	0,1%
5.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.)	KOLOVOZ	-28,0	-24,9
6.	GfK indeks povjerenja potrošača – Njemačka	RUJAN	-32,0	-36,5
7.	Indeks povjerenja potrošača – Italija	KOLOVOZ	92,5	98,3
8.	Indeks povjerenja potrošača – Francuska	KOLOVOZ	79	82
9.	Ifo indeks poslovnog povjerenja – Njemačka	KOLOVOZ	86,8	88,5
10.	Indeks poslovnog povjerenja – Francuska	KOLOVOZ	101	103
11.	Indeks ekonomskog povjerenja – Italija	KOLOVOZ	-	109,4
12.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	SRPANJ	5,5%	5,5%
13.	Proizvođačke cijene – Finska (G/G)	SRPANJ	-	28,9%
14.	Proizvođačke cijene – Irska (G/G)	SRPANJ	-	6,2%
15.	Proizvođačke cijene – Španjolska (G/G)	SRPANJ	-	40,4%
16.	Stopa nezaposlenosti – Finska	SRPANJ	-	6,6%

SAD

Fokus financijskog tržišta SAD je tijekom proteklog tjedna bio usmjeren ka godišnjem samitu u Jackson Holeu, kao najvažnijem događaju ekonomske politike Fed-a. Predsjednik Feda Powell je na samitu u petak izjavio da je ekonomiji SAD potrebna snažna monetarna politika sve dok inflacija ne bude pod kontrolom. Powell je dodao da će takva politika doprinijeti sporijem ekonomskom rastu SAD, ne navodeći što bi Fed mogao da uradi na narednom sastanku u rujnu. Također je izjavio da je Amerika na teškom putu usporenog ekonomskog rasta i mogućeg povećanja nezaposlenosti sve dok Fed povećava kamatne stope kako bi utjecao na rastuću inflaciju. Prema njegovim riječima, Fed će povećati troškove pozajmljivanja koliko bude bilo potrebno i zadržati ih na datoј razini neko vrijeme kako bi utjecao na inflaciju koja je tri puta veća od Fedove ciljane razine. Dok je predsjednik Biden hvalio ekonomske prednosti svog nedavno objavljenog plana za smanjenje duga studentima, naveo je da ekonomija SAD izgleda dobro i da ima još načina da se poboljša. Prva zamjenica direktora MMF Gopinath je na samitu u Jackson Holeu izjavila da će se balans među čimbenicima – zaposlenost, inflacija i ekonomski rast – vjerojatno pogoršati u narednim godinama s obzirom na to da se svijet boriti za ispravna tržišta rada i lance

ponude dok se cjenovni pritisci nastavljaju. Gopinath je izjavila da središnje banke moraju da djeluju odlučno kako bi vratile inflaciju na ciljanu razinu i kako bi usidrile inflatorna očekivanja.

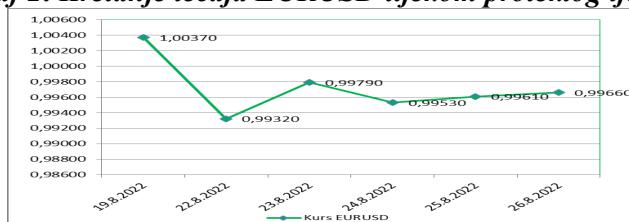
Podjela između Fedovih regionalnih odbora oko povećanja kamatne stope ukazuje na sve veće neslaganje oko toga koliko bi Fed trebao agresivno djelovati kako bi smanjio rastuću inflaciju. Predsjednik Feda iz Minneapolisa Kashkari, koji tijekom ove godine nije glasovao u FOMC-u, je izjavio da Fed treba nastaviti sa pooštavanjem monetarne politike dok ne bude jasno da se inflacija smanjuje. Predsjednica Feda iz Kansasa George je izjavila da je prerano izjaviti da li je povećanje kamatne stope od 50 ili 75 baznih bodova najprikladnije za rujan. Prema njenom mišljenju, referentna kamatna stopa će možda preći 4% i ostati neko razdoblje na toj razini kako bi se postigao željeni učinak. Predsjednik Feda iz St. Louisa Bullard je izjavio da će visoka inflacija duže potrajati nego što su to mnogi očekivali i da bi bilo najbolje da se kamatne stope kreću između 3,75% i 4,0% do kraja godine jer se time pokazuje ozbiljnost u borbi protiv inflacije.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Indeks poslovne aktivnosti Feda iz Čikaga	SRPANJ	-0,25	0,27
2.	PMI indeks prerađivačkog sektora P	KOLOVOZ	51,8	51,3
3.	PMI indeks uslužnog sektora P	KOLOVOZ	49,8	44,1
4.	PMI kompozitni indeks P	KOLOVOZ	-	45,0
5.	Prodaja novih kuća (M/M)	SRPANJ	-2,5%	-12,6%
6.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	19. kolovoza	-	-1,2%
7.	Porudžbine trajnih dobara (2. prelim. podatak)	SRPANJ	0,8%	0,0%
8.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	20. kolovoza	252.000	243.000
9.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih	13. kolovoza	1.441.000	1.415.000
10.	GDP (Q/Q) 2. preliminarni podatak	II tromjesečje	-0,9%	-0,6%
11.	Veleprodajne zalihe (M/M) P	SRPANJ	1,4%	0,8%
12.	Osobni prihodi	SRPANJ	0,6%	0,2%
13.	Osobna potrošnja	SRPANJ	0,5%	0,1%
14.	PCE deflator (G/G)	SRPANJ	6,4%	6,3%
15.	Indeks raspoloženja potrošača Sv. iz Mičigena F	KOLOVOZ	55,5	58,2
				51,5

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad sa razine od 1,0037 na razinu od 0,9966.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Velika Britanija je tijekom snažnog negativnog efekta Covid19 u 2020. godini zabilježila najveći pad outputa u posljednjih 300 godina, a ujedno je to najveći pad među razvijenim ekonomijama, pokazali su zvanični podaci. Tijekom 2020. godine GDP je smanjen za 11%, što je najveći pad koji je zvanična statistika objavila od 1709. godine, poredeći povjesne podatke koje čuva Bank of England.

Uvoz dobara u Veliku Britaniju iz Rusije je tijekom lipnja smanjen na najnižu, rekordno nisku razinu od kada se ovi podaci prate, a to je posljednjih 25 godina. Pad je uslijedio kao rezultat sankcija uvedenih Rusiji. Iz Agencije za statistiku je priopćeno da je vrijednost uvoza iz Rusije u lipnju iznosila 33 milijuna funti, što je pad od 96,6% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Tijekom lipnja Velika Britanija nije uvezla gorivo iz Rusije, prvi put dosad, a Rusija je bila najveći dobavljač rafinirane nafte tijekom 2021. godine. Vlada Velike Britanije je zabranila uvoz nekih ruskih proizvoda i povećala carine na druge kao dio paketa sankcija. Također je istaknuto da će postupno ukinuti uvoz ruske nafte i nafnih derivata do kraja 2022. godine.

Dva regulatora u Velikoj Britaniji su u petak donijela odluku da neće poduzeti nikakve принудне мјере против одређених бивших neimenovаних виших menadžera u propaloj banci HBOS, navodi se u priopćenju BoE. Uprava za financijsko ponašanje i Agencija za prudencijsku regulativu sada su zatvorili ове istrage, dodaje se u priopćenju. HBOS, koji je djelovao под brendovima Halifax и Bank of Scotland, je morao biti spašen od strane Vlade tijekom 2008. godine, a za шta je bilo potrebno 20 milijardi GBP novca poreznih obveznika.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI prerađivački sektor P	KOLOVOZ	51,0	46,0
2.	PMI uslužni sektor P	KOLOVOZ	51,6	52,5
3.	PMI kompozitni indeks P	KOLOVOZ	51,0	50,9

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast sa razine od 0,84848 na razinu od 0,84851, dok je tečaj GBPUSD smanjen sa razine od 1,1829 na razinu od 1,1744.

JAPAN

Prema mišljenju ekonomista koje je anketirao Bloomberg, mala je vjerojatnoća da će se monetarna politika u posljednjim mjesecima mandata guvernera Kurode normalizirati, čak i ako inflacija dostigne razinu od 3%. Ekonomisti su izjavili da je stopa inflacije iznad ciljane razine od 2% četvrti mjesec zaredom i da nastavlja sa rastom, te da dalje povećanje kamatne stope na razinu od 3% neće utjecati na promjenu Kurodine politike prije isteka mandata u travnju. Prema njihovom mišljenju, stopa inflacije oko 3% ili više bi trebalo da se zadrži najmanje pola godine. Da bi se ispunio taj uvjet prije posljednjeg Kurodinog sastanka BoJ, stopa inflacije bi trebalo da tijekom ovog mjeseca dostigne tu razinu i zadrži se do siječnja 2023. godine.

Bivši glavni ekonomista BoJ Kameda je izjavio da će BoJ u narednom tromjesečnom izvješću u listopadu vjerojatno smanjiti prognoze ekonomskog rasta, jer usporavanje globalne potražnje i povećan broj zaraženih Covid19 nanosi štetu izvozu i potrošnji. Kameda je dodao da je ekonomski oporavak Japana u „kritičnoj točki“ jer se čini da je potrošnja tijekom ljeta usporila, čime su se smanjila očekivanja kreatora monetarne politike da će kućanstva povećati potrošnju uštedama koje su se akumulirale tijekom ljeta. Prema njegovom mišljenju, očekuje se da će se osobna potrošnja usporiti ili malo se povećati u III tromjesečju, kako novi rast zaraženih Covid19 i rastući troškovi života utječu negativno na kućanstva.

Jedan od članova Odbora BoJ Nakamura je izjavio da BoJ mora zadržati masivne monetarne poticaje i postojeće smjernice monetarne politike sve dok plaće ne pokažu jasnije znakove rasta, uz jačanje statusa banke u globalnom valu monetarnog zaoštravanja. Nakamura je također odbacio mogućnost prilagođavanja ultraniskih kamatnih stopa u Japanu kako bi zaustavio deprecijaciju JPY u odnosu na USD, dodavši da BoJ ne može mnogo da učini da preokrene trend koji je u većoj mjeri prouzrokovao rastom kamatnih stopa u SAD.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI indeks prerađivačkog sektora P	SRPANJ	-	51,0
2.	PMI indeks uslužnog sektora P	SRPANJ	-	49,2
3.	PMI kompozitni indeks P	SRPANJ	-	48,9
4.	Prodaja širom zemlje (G/G)	SRPANJ	-	9,6%
5.	Porudžbine strojnih alata (G/G) F	SRPANJ	5,5%	5,5%
6.	Indeks proizvođačkih cijena uslužnog sektora (G/G)	SRPANJ	2,2%	2,1%
7.	Stopa inflacije u Tokiju (G/G)	KOLOVOZ	2,7%	2,9%

JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio pad sa razine od 137,56 na razinu od 137,20. JPY je deprecirao u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast sa razine 136,97 na razinu od 137,64.

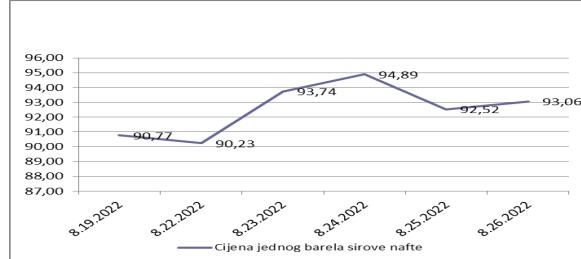
NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 90,77 USD (90,44 EUR).

U ponedjeljak je cijena nafte smanjena pod utjecajem zabrinutosti zbog agresivnog rasta kamatnih stopa u SAD koji bi mogao voditi globalnom ekonomskom usporenju, a što bi moglo usporiti i globalnu tražnju za naftom. Smanjenje obujma proizvodnje nafte od strane OPEC+ možda neće biti neophodno, a podudarilo bi se sa povratkom Irana na tržište nafte ukoliko sklopi nuklearni sporazum sa zapadnim zemljama, navelo je za Reuters devet izvora OPEC-a. Zbog zabrinutosti da bi se na ovaj način ponuda nafte mogla povećati, OPEC je signalizirao da je spremam smanjiti ponudu ukoliko se procijeni da se na tržištu pojačava zasićenost. Sredinom tjedna cijena nafte je bila prilično volatilna, ali je na zatvaranju tržišta zabilježen blagi rast u odnosu na dan ranije pod utjecajem špekulacija da SAD neće razmotriti dodatne ustupke Iranu kao odgovor na nacrt sporazuma koji bi trebao da obnovi nuklearni sporazum sa Teheranom. To bi značilo i potencijalni izvoz nafte ove članice OPEC-a. Zvaničnici Irana su priopćili da su dobili zvanični odgovor SAD na finalni tekst sporazuma sa EU, a koji se odnosi na oživljavanje nuklearnog sporazuma iz 2015. godine. U četvrtak je cijena bila pod utjecajima pojačane zabrinutosti oko smanjenja ponude, što je posljedica sankcija na uvoz nafte iz Rusije, ali i potencijalnih rizika da bi glavni proizvođači nafte mogli smanjiti proizvodnju, kao i djelomičnog zatvaranja rafinerije u SAD.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte iznosila je 93,06 USD (93,38 EUR) i povećana je za 2,52% u odnosu na prethodni tjedan.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.747,06 USD (EUR 1.740,62).

Tijekom proteklog tjedna cijena zlata je uglavnom bila pod utjecajima očekivanja ishoda simpozijuma koji je održan u Jackson Holeu, a na kojem je predsjednik Feda Powell trebalo da ukaže na dalje korake monetarne politike Feda.

Tijekom trgovanja u ponedjeljak cijena zlata je smanjena, te se našla blizu najniže razine u posljednjih mjesec dana pod utjecajem aprecijacije USD i očekivanja da će predsjednik Powell i ostali kreatori monetarne politike poticati dalji rast kamatnih stopa sa ciljem suzbijanja inflacije. U utorak je zabilježen rast cijene ovog plemenitog metala, nakon pada koji je zabilježen tijekom posljednjih šest sesija, a pod utjecajem slabijih podataka za poslovnu aktivnost u SAD, što bi moglo značiti da će Fed biti manje agresivan u povećanju kamatnih stopa nego što se to očekuje.

Narednog dana cijena nije bilježila značajne promjene i uglavnom je bila pod utjecajem kretanja USD. U petak je predsjednik Feda Powell ukazao na to da monetarna politika treba biti restriktivnija sve dok inflacija ne bude pod kontrolom, što je utjecalo na pad cijene zlata i aprecijaciju USD. Powell je istaknuo da bi ovakva politika mogla značiti sporiji rast, ali nije dao naznake šta bi Fed mogao učiniti na sastanku u rujnu.

Tijekom proteklog tjedna cijena zlata je smanjena za 0,51% u odnosu na tjedan ranije. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.738,14 USD (EUR 1.744,07).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

